

SCHAKEN

door
Hans Böhm

Frans Kuijpers

VOLGENDE WEEK:
MAX REBATTU JR (BRIDGE)

Vorige week overleed Dr. Ir. Franciscus Antonius Kuijpers (1941-2024). Hij was een schaker van de oude school want zijn vaste baan was wetenschapper. In 1963 werd hij kampioen van Nederland. Toen hij in 1973 Doctor in de Technische Wetenschappen werd leidde dat tot de stelling: *Voor het behalen van een academische graad is meer studie maar minder aanleg en fanatisme vereist dan voor het bereiken van schaakmeesterschap.*

In 1966, '67 en '68 werden we met schaakvereniging Rotterdam clubkampioen van Nederland. Daar is nog een aardige zwart/wit foto van met een zekere Jantje Timman en Frans was toen een vaste en zekere kracht. Hij was altijd bereid tot analyseren. Zijn stijl van schaken was academisch:

een goede voorbereiding, diepgaande kennis van zijn repertoire en een praktische tijdverdeling. Een intellectuele schaker. Dat lag passend in het verlengde van zijn werk als wetenschapper. Frans bleef zo'n 20 jaar topspeler die meedeed aan Olympiades. In 1974 Nice behaalde hij goud aan het vierde bord met 11 uit 13 en in 1976 Haïfa haalde ons team zilver. Een bijzondere wending nam hij in 1981 door het spelen te verruilen voor Bestuurslid Topschaak KNSB. In die hoedanigheid heeft hij velen aan passende toernooien geholpen. Bij latere Olympiades trad hij op als non-playing captain en volgens de spelers deed hij dat altijd goed. Bij de laatste keer dat hij dat deed, Thessaloniki 1988, veroverde Nederland de bronzen medaille. Voor vereniging Eindhoven was hij speler en voorzitter. In

2014 verscheen een boek *Frans Kuijpers- een schakersleven*, van Jules Welling, met een persoonlijke inblik in zijn leven en tevens een eerbetoon aan een belangrijke pijler onder het Eindhovense en Nederlandse schaakleven.

Op de afscheidsreceptie sprak Jaap van den Herik namens vele schakers. Jaap staat ook op die foto uit '68 maar heeft, ook vanwege zijn werk in de informatica, altijd nauw contact gehouden met Frans en zijn vrouw Juul.

Hij had vele schakers gevraagd iets persoonlijks te schrijven en las dat voor tijdens de bijeenkomst en maakte er zelfs een boekje van. Veel van de hierboven benoemde kwaliteiten heb ik uit die persoonlijke herinneringen van Paul van der Sterren, Bianca Muhren, Minze bij de Weg, Gert Ligterink, Hans Bouwmees-

ter, Hans Ree, Jan Timman, Genna Sosonko.

Ik eindigde mijn bijdrage met: *Zijn leven in het Ondermaanse is nu voorbij. In het Bestuur van het Bovenmaanse kunnen ze zijn kwaliteiten van denken en doen goed gebruiken.*

F. Kuijpers – H. Mecking, Wijk aan Zee 1971

Henrique Mecking was een wereldkampioenskandidaat in die tijd, die tweemaal de kandidatenmatches bereikte.

1.e4 c5 2.Pf3 e6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 Pc6 5.Pc3 Dc7 6.Le3 a6 7.Ld3 Pf6 8.O-O Pe5

De Siciliaanse opening was en is en blijft een interessante speelwijze voor beide partijen. Er zijn altijd momenten om weer af te wijken van gebaande paden. Zwart dreigt Pg4 en na direct 9.f4 Pfg4 krijgt de partij een geheel andere dynamiek.

9.h3 b5 10.f4 Pc4 11.Lxc4 Dxc4 12.Dd3!

Wit heeft een voorsprong in ontwikkeling maar zwart heeft het loperpaar. Je verwacht hier 12...Lb7.

12...d5 13.e5 Pd7 14.a4! b4 15.Pa2 Lb7 16.Dd2!

Met zijn laatste zetten heeft wit een verfijnd initiatief op de damevleugel gecreëerd. 16...Pc5 17.b3 gaat niet en met 16...a5 wordt veld b5 opgegeven. Zwart heeft een probleem en kiest voor

16...Le7 17.b3 Dc7 18.Pxb4
Ook al heeft zwart vrij stukken spel, hij staat een pion achter.

18...O-O 19.Pd3 Pc5 20.Pxc5 Lxc5 21.Tfc1 Tac8 22.c3 Tfe8 23.b4

Wit dreigt met a en b-pion door te stomen. Lb7 blijft dan inactief. Zwart kiest voor een rigoureuze oplossing maar weet dan dat remise het hoogst haalbare is. **23...Lxd4 24.Lxd4 Lc6**

25.Tc2 Dd7 26.Tca2 Ta8

Nu de situatie op de damevleugel is vastgelegd gaat wit over tot een niet te stuiten aanval op de koningsvleugel.

27.Kh2 Teb8 28.Dd3 Tc8 29.g4! g6 30.f5! Kh8 31.f6 g5 32.Kg3 Tg8 33.b5! Lb7
Want 35...axb5 36.axb5 Lxb5 37.Txa8 gaat niet.

34.Th1 Tg6 35.h4

En na die laatste opstoot gaf zwart op. Hij wilde 35...axb5 36.hxg5 Txa4 37.Tah2 niet over zich heen laten komen.

Zwart is feitelijk weg gespeeld in deze partij en dat overkwam Mecking in zijn goede periode (1967-1976) bijna nooit.

Frans was ook enkele jaren bestuurslid van het Max Euwe Centrum. Voor zijn vele activiteiten werd hij benoemd tot Lid van Verdienste van de KNSB en erelid van sv Eindhoven.